

som med Hensyn til Udførelse af godt Arbejde, og navnlig derfor, at det Sognefogderne og Brandfogderne efter Lovens §§ 46 og 44 paahvilende Tillsyn dels aldeles ikke udøves og dels, selvsølgelig med Undtagelser, udøves saa slet, at det ubevidst kommer til at fremme visse Mangleks Udbrudelse.

Manglerne ved Skorstene falde dels paa Materialet og dels paa Opførelsen. Med Hensyn til Materialet vise de sig nemlig ved Skorstene af raa Ler. I Aarhus = Egnen synes de gamle Skorstene af denne Art, hvad enten de ere opklinede af raa Ler eller opmurede af raa Lersten, at være meget solide, vistnok dels fordi den benyttede Ler har været fed, og dels fordi Tykkelsen ikke er indskrænket til det ved Loven af 2den Marts 1861 indbrømmede Minimum af 4 $\frac{1}{4}$ Tomme; de nyere Ler-Skorstene, der sikkert udelukkende bestaa af Lersten, ere derimod mindre gode, om end ikke helt forfæstelige. I Aalborg-, Hjørring- og Hølstebro-Egnen ere Skorstene af Ler gjennemgaaende rent ud flette. Navnlig ved de nyere Lerforstene viser der sig den Alenpe, at, hvor den ved Loven paabudte Pibe af brændte Sten begynder, blive de raa Sten aldeles opblødt af det langs Skorstenen gjennem Straataget nedsvivende Regnvand; naar Frost kommer til, bliver efterhaanden Lerens Konsistens ophævet, og det paastaas ikke at være ualmindeligt, at under den forenede Indvirkning af værende Regn og Frost samt Sod kan Skorstens Tykkelse lige under Piben gaa ned til 1 Tomme, og at Masser er saa blød, at man endog kan stikke en Finger gjennem Skorstenen; fra Grenaa = Egnen kjendes et Par Tilfælde, hvor Piben ikke er blødt ned, men i voligt Veir ganske jævnt er gledet ned igjennem Taget, og dette paastaas ikke at være ganske ualmindeligt. Jo nærmere Sammenstødsfladen mellem de brændte og raa Sten ligger Tagrygningen, desto stærkere bliver Virkningen, og det er derfor meget uheldigt, at Lovens Bestemmelse om, at Skorstenspiben af brændte Sten skal begynde en Alen under det Sted, hvor Skorstensrøret gaar igjennem Taget, i Praxis er forstaaet som 1 Alen under Tagrygningen. Lerforstene have endvidere den Svaghed, at de ved Bjællaget, navnlig naar det underliggende Loft er forskallet, let gjennemgraves af Mus; samme Svaghed viser sig forøvrigt, om ogsaa i mindre Grad, ved Skorstene af daarligt brændte Sten, naar de ere opmurede med Ler. De nyere Lerforstene taale ikke ret vel, at Glandsfoden hugges af, og derfor er det ikke ualmindeligt, at dette slet ikke sker; det forsvares ved den Betragtning, at en gjennemfodet og med Glandsfod overtrukken Skorsten overhovedet skal være stærkere end en ren Skorsten; i og for sig kan det, naar Materialet er slet, vel være sandt, men den Skorsten, der behøver Glandsfoden som Styrkningsmiddel, lider

ubestrideligt af saadanne Mangler, at den maa sprænges ved en Skorstensild.

Forøvrigt er det siensynligt, at Erfjendelsen af Svaghederne ved Lerforstene, er i god Gang med at gøre sig gjældende hos Befolkningen; thi paa Verne er det i raft Tiltagen at anvende brændte Sten, og i Sjælland er der begyndt en Bevægelse i samme Retning, uden dog vistnok endnu at have naaet nogen stor Fremgang undtagen i enkelte Egne, navnlig ikke i Nord- og Vestjylland; men Tiden synes dog moden til at kunne paabyde det eneste Rigtige, at alle Skorstene for Fremtiden skulle opføres af brændte Sten, saameget mere som Piben dog skal opføres af disse, og det saaledes for mindre. Huse kun kommer til at dreie sig om fra 3 til 600 Sten; paa Gaarde vil der ganske vist medgaa flere Sten, men Udgiften herved vil altid være forsvindende ligeoverfor de Udgifter, der nu iøvrigt anvendes ved Gaardes Opførelse.

Skorstene af brændte Sten synes i de Egne af Sjælland, som ere blevne undersøgte, næsten udelukkende at være opmurede i Kalk og at være nogenlunde godt afspudsede indvendigt, saa at de afgive en jevn Flade; i Njøge-Egnen ere de fortrinligt opførte; paa Lolland og Falster ere de vel opmurede i Kalk, men kun daarligt afspudsede indvendigt. I Nord- og Vestjylland, undtagen netop i Kalkegnene, blive de vistnok i Regelen opmurede med Ler, og selv i Nærheden af Bjerne ikke afspudsede indvendigt, saa at Indersiden af en ny Skorsten kan vise sig med fremstaaende Lerknolde ved hver Fuge, hvad der siensynligt indholder den Fare, at de med Sod overtrukne Lerknolde springe løs under Skorstensild og falde brændende ned paa Tagene; selv Piberne findes opmurede med Ler, hvoraf Følgen bliver, at Regnen og Frostens efterhaanden vasser Fugerne ud og navnlig de Fuger, der dækkes af Straatage.

Fugerne i Tagrygningen, hvor de dækkes af Straatage, ere overhovedet Skorstenes svageste Side. Den almindelige Fremgangsmaade er nemlig, at der i Straataget gjøres en Udfjæring for Piben netop svarende til dennes Omkreds, og, naar Skorstens Opførelse er naaet op til Taget, sker den videre Opførelse fra oven; naar Opmuringen sker i Kalk, viser det sig stadigt, at Stodfugerne ved Taget enten helt mangle eller kun indeholde meget lidt Kalk; er Opmuringen slet i Ler, blive Fugerne vel bedre fyldte, men i begge Tilfælde er det umuligt paa dette Sted at afpudse Skorstens indvendige Side, hvoraf Følgen bliver, at der advendigt lagvis findes fremstaaende Knolde, henholdsvis af Ler og Kalk, som tjene til at opsamle Vandet og under den gjentagne Indvirkning af Vand og Frost tabe deres Konsistens, saaledes at Leren gaar over til at blive en løs Støvmasse, som man undertiden ved blot at sætte Munden til kan puste helt ud af Fu-